

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 11.4.2016
COM(2016) 213 final

2012/0010 (COD)

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET

enligt artikel 294.6 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

om

rådets ståndpunkt inför antagandet av Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för enskilda personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET

enligt artikel 294.6 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

om

rådets ståndpunkt inför antagandet av Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för enskilda personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF

1. BAKGRUND

Överlämnande av förslaget till Europaparlamentet och rådet (dokument COM(2012) 10 final – 2012/0010 (COD)): 25 januari 2012

Europaparlamentets yttrande vid första behandlingen: 12 mars 2014

Överlämnande av det ändrade förslaget: Ej tillämpligt

Antagande av rådets ståndpunkt: 8 april 2016

2. SYFTE MED KOMMISSIONENS FÖRSLAG

Uppgiftsskyddsdirektivet för polis och rättsliga myndigheter är en del av ett reformpaket för uppgiftsskydd som föreslagits av kommissionen, vilket också omfattar en allmän uppgiftsskyddsförordning.

Reformpaketet för uppgiftsskydd syftar till att skapa en modern, stark, enhetlig och övergripande dataskyddsram för EU. Det kommer att gynna enskilda genom att stärka deras grundläggande fri- och rättigheter när det gäller behandling av personuppgifter och deras förtroende för den digitala miljön.

Rådets rambeslut 2008/977/RIF av den 27 november 2008 om skydd av personuppgifter som behandlas inom ramen för polissamarbete och straffrättsligt samarbete är tillämpligt på de områden för straffrättsligt samarbete och polissamarbete som fanns innan Lissabonfördraget trädde i kraft. Fram till och med den 30 november 2014 hade kommissionen ingen befogenhet att se till att det efterlevdes, eftersom det är ett rambeslut, vilket har bidragit till att det tillämpas olika. Dessutom omfattar rambeslutet bara uppgifter som behandlas över gränserna. Detta innebär att behandling av personuppgifter som inte har skett som utbyte mellan medlemsstaterna för närvarande inte omfattas av EU-reglerna om uppgiftsbehandling och skydd av den grundläggande rätten till uppgiftsskydd. Detta innebär också i vissa fall praktiska problem för polis och andra myndigheter, eftersom de inte alltid vet om uppgiftsbehandlingen kommer att vara inhemsk eller gränsöverskridande, eller om inhemska uppgifter senare kommer att ingå i ett utbyte över gränserna.

Att garantera en enhetlig och hög skyddsnivå för enskildas personuppgifter och underlätta utbytet av personuppgifter mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna är av avgörande betydelse för att säkerställa ett effektivt straffrättsligt samarbete och polissamarbete. Därför måste nivån på skyddet för enskildas rättigheter och friheter med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder vara lika hög i alla medlemsstater. Ett effektivt skydd av personuppgifter i hela unionen förutsätter ökade rättigheter för de registrerade och ökade skyldigheter för dem som behandlar personuppgifter, men också likvärdiga befogenheter att övervaka och säkerställa efterlevnaden av bestämmelserna om skydd av personuppgifter i medlemsstaterna.

Direktivet kommer att göra det möjligt för polis och domstolar att samarbeta verksammare och snabbare. Det skapar förtroende och tryggar rättssäkerheten.

3. KOMMENTARER TILL RÅDETS STÅNDPUNKT

Rådets ståndpunkt speglar den politiska överenskommelse som Europaparlamentet och rådet nådde vid informella trepartssamtal den 15 december 2015, vilken sedermera godkändes av rådet den 8 april 2016.

Kommissionen stöder denna överenskommelse, då den ligger i linje med målen i kommissionens förslag.

Genom överenskommelsen bibehålls det övergripande målet att säkerställa en hög nivå av skydd för personuppgifter på områdena polissamarbete och straffrättsligt samarbete och underlätta utbytet av personuppgifter mellan medlemsstaternas polis och rättsliga myndigheter, genom att tillämpa harmoniserade regler även för inhemsk uppgiftsbehandling. De allmänna principerna för uppgiftsskydd bibehålls för polissamarbete och straffrättsligt samarbete under hänsynstagande till områdenas särdrag.

Överenskommelsen innebär ett klagörande av direktivets materiella tillämpningsområde, eftersom den innehåller en precisering av att syftet med att förebygga, utreda, upptäcka eller lagföra brott eller att verkställa straffrättsliga påföljder även omfattar ”att skydda mot samt förebygga hot mot den allmänna säkerheten”. Genom överenskommelsen inkluderas dessutom vissa privata enheter i begreppet ”behöriga myndigheter”, men den möjligheten är strängt begränsad till enheter som genom nationell lagstiftning har fått i uppdrag att utöva offentlig myndighet eller offentliga befogenheter för direktivets ändamål. Med hänsyn till medlemsstaternas praxis att lägga ut viss avgränsad tidigare uteslutande statlig verksamhet (t.ex. privata fängelser) på entreprenad till den privata sektorn innebär den möjligheten en viss flexibilitet i direktivet som möjliggör anpassning till en föränderlig omvärld.

Överenskommelsen innehåller också bestämmelser om harmoniserade minimikrav och villkor för inskränkningar av de generella reglerna. Särskilt gäller detta enskildas rätt att bli informerade när polis eller rättsliga myndigheter behandlar eller läser deras personuppgifter. Sådana inskränkningar är nödvändiga för att verkkningsfullt förebygga, utreda, upptäcka eller lagföra brott. Genom överenskommelsen fastställs också särskilda regler anpassade till den rättsvårdande verksamhetens särdrag, bl.a. en distinktion mellan olika kategorier av registrerade som kan ha olika rättigheter (t.ex. vittnen och misstänkta).

Överenskommelsen innebär att den riskbaserade metoden stärks genom den nya skyldigheten för den registeransvarige att under vissa omständigheter göra konsekvensbedömningar avseende uppgiftsskydd, samtidigt som skyldigheterna avseende inbyggt uppgiftsskydd och uppgiftsskydd som standard samt avseende utnämningen av ett uppgiftsskyddsombud bibehålls.

I överenskommelsen anges regler för hur myndigheter som är behöriga enligt direktivet får överföra uppgifter till myndigheter i tredje länder, samtidigt som den också ger möjlighet att överföra uppgifter till privata organ, med förbehåll för ett antal särskilda villkor.

4. SLUTSATS

Kommissionen ger sitt stöd till resultaten av förhandlingarna mellan institutionerna och kan därför godta rådets ståndpunkt vid första behandlingen.